

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain, riistahallintolain ja riistavahinkolain 46 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain, riistahallintolain ja riistavahinkolain 46 §:n muuttamisesta (HE 117/2017 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 9/2017 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa seuraavan valtion talousarvioesityksen yhteydessä esityksen, jolla nuorten riistanhoitomaksua alennetaan.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 1 §, 3 §:n 1 momentti ja 7 a—7 c §,
sellaisina kuin ne ovat, 1 § laissa 949/2012, 3 §:n 1 momentti laissa 160/2011, 7 a § laissa 1237/1999 ja 160/2011, 7 b § laissa 1237/1999 ja 7 c § laissa 575/2014, sekä
lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 160/2011, uusi 4—6 momentti seuraavasti:

1 §

Jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain (615/1993) 30 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Henkilö, joka toimii metsästäjänä apuna koiran ohjaajana tai hirvieläimen metsästyksessä ajomiehenä taikka vastaavalla tavalla avustaa metsästyksessä, ei ole velvollinen suorittamaan riistanhoitomak-

Eduskunnan vastaus EV 142/2017 vp

sua. Maksun suorittaneelle annetaan metsästyskortti. Suomen riistakeskus antaa metsästyskortista pyynnöstä maksajalle jäljennöksen.

Riistanhoitomaksun suuruus on 39 euroa metsästysvuodelta.

3 §

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha, joka vastaa vähintään sitä määrää, minkä kolmen edellisen vuoden metsästäjämäärien perusteella arvioidaan samana vuonna kertyvän riistanhoitomaksuina. Tästä määrärahasta myönnetään vuosittain Suomen riistakeskukselle ja riistanhoitoyhdistyksille valtionavustus niille riistahallintolain 2 ja 14 §:ssä säädetyistä tehtävistä aiheutuviin käyttö- ja pääomamenoihin sekä metsästäjien ryhmävakuutuksesta aiheutuviin menoihin. Suomen riistakeskuksen menot rahoitetaan kokonaisuudessaan valtionavustuksella siltä osin kuin niistä ei peritä maksuja tai toimintaan ei saada muuta rahoitusta.

Suomen riistakeskus toimii valtionapuviranomaisena riistanhoitoyhdistyksen valtionavustuksen osalta. Suomen riistakeskuksen myöntämän valtionavustuksen takaisinperintää koskevan päätöksen osalta valtionapuviranomaisena toimii kuitenkin maa- ja metsätalousministeriö. Riistanhoitoyhdistysten valtionavustukseen osoitetun määrärahan jakoperusteena käytetään:

- 1) toiminnanohjauksen palvelutarvetta;
- 2) metsästyksen valvontaa;
- 3) suurriistakantojen hoitoa;
- 4) koulutuksia ja nuorisotyötä;
- 5) riistalaskentoihin kannustamista;
- 6) valtionmaiden metsästysjärjestelyjen edellyttämää palvelutarvetta metsästyslain 8 §:ssä tarkoitetulla alueella.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä riistanhoitoyhdistysten valtionavustuksen jakoperusteista.

Riistanhoitoyhdistykselle myönnetty valtionavustus on käytettävä viimeistään myöntämivuotta seuraavan tilikauden loppuun mennessä, jonka jälkeen käyttämättä jäänyt avustus on palautettava.

7 a §

Suomen riistakeskus pitää automaattisen tietojenkäsittelyn avulla metsästäjistä rekisteriä (*metsästäjärekisteri*), jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, riistakantojen käytön suunnitteluun, riistanhoitoyhdistysten toiminnan ohjaukseen ja valvontaan, riistanhoitomaksujen seurantaan, metsästyksen valvontaan sekä tutkimukseen ja tilastojen laatimiseen. Lisäksi metsästäjärekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen.

Suomen riistakeskus voi sopimuksella antaa rekisterinpitoa ja rekisterin käyttöä koskevan tehtävän sellaisen yksityisen tahon hoidettavaksi, jolla on riittävät tekniset ja tiedolliset edellytykset tehtävän hoitamiseksi. Rekisterinpitoa ja käyttöä koskevia tehtäviä ovat:

- 1) rekisterin tekninen ylläpito;
- 2) rekisterin tietojen päivittäminen;
- 3) riistanhoitoyhdistyksen jäsenyyttä koskevien tarkistuslistojen toimittaminen riistanhoitoyhdistyksille;

Eduskunnan vastaus EV 142/2017 vp

4) metsästyskortin toimittaminen kadonneen tilalle ja metsästyskortin toimittamista koskeva neuvonta;

5) riistanhoitomaksun tilillepanokortin toimittaminen ja maksettujen riistanhoitomaksujen seuranta.

Henkilö toimii 2 momentin mukaisia tehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla. Tehtävää suoritettaessa aiheutetun vahingon korvaamisesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Rekisterinpitoa ja käyttöä koskevien tehtävien hoitamiseen sovelletaan lisäksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), henkilötietolain (523/1999), hallintolain (434/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003), kielilain (423/2003) ja saamen kielilain (1086/2003) säännöksiä.

7 b §

Metsästäjärekisteriin merkitään kustakin metsästäjästä seuraavat tiedot:

- 1) metsästäjän täydellinen nimi, osoite, kotikunta, kansalaisuus ja henkilötunnus;
- 2) metsästäjäututuksen suorituspäivämäärä;
- 3) suoritettut riistanhoitomaksut vuosittain;
- 4) metsästysvuosi, jota suoritettu maksu koskee;
- 5) se riistanhoitoyhdistys, jonka jäsen metsästäjä on;
- 6) tiedot hyväksytysti suoritetusta ampumakokeesta;
- 7) voimassaoleva metsästyskielto;
- 8) mahdollinen suostumus nimi- ja osoitetietojen luovuttamiseen suoramarkkinointiin;
- 9) metsästäjänumero ja Metsästäjä-lehden kielikoodi;
- 10) riistahallintolain 19 ja 20 §:ssä tarkoitetut toimihenkilötehtävät;
- 11) tiedot metsästäjään ryhmävakuutuksesta.

Henkilö, joka ei ole suorittanut riistanhoitomaksua viitenä edellisenä metsästysvuotena, poistetaan rekisteristä seuraavan vuoden loppuun mennessä.

7 c §

Rekisterinpitäjä saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa metsästäjärekisterin tietoja, jotka ovat tarpeen:

- 1) metsästäjien ryhmävakuutusta hoitavalle vakuutuslaitokselle tässä laissa tarkoitettujen vakuutusasioiden hoitamista varten;
- 2) maa- ja metsätalousministeriölle riistakantojen käytön suunnittelua varten;
- 3) riistanhoitoyhdistyksille riistakantojen käytön suunnittelua ja riistanhoitomaksujen seurantaa sekä metsästäjien koulutuksen suunnittelua ja neuvontaa varten;
- 4) metsästyslain 88 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tahoille ja riistanhoitoyhdistyksille metsästyksen valvontaa varten;
- 5) poliisille ja Metsähallitukselle lupaharkintaa varten; sekä
- 6) Luonnonvarakeskukselle tutkimusta ja tilastojen laatimista varten.

Rekisterinpitäjä voi salassapitosäännösten estämättä kohtuullista maksua vastaan luovuttaa metsästäjärekisteriin merkittyjen henkilöiden nimi- ja osoitetietoja myös metsästysalan suoramarkkinointiin, jos rekisteröity on antanut tähän suostumuksensa.

Rekisterissä olevien tietojen käsittelystä säädetään muutoin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja henkilötietolaissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla.

Eduskunnan vastaus EV 142/2017 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuonna 2018 riistanhoitoyhdistysten valtionavustus määräytyy vuonna 2017 käytetyillä jakoperusteilla. Vuonna 2019 valtionavustuksesta määräytyy puolet vuonna 2017 käytetyillä jakoperusteilla ja puolet tämän lain mukaisilla jakoperusteilla.

Laki

riistahallintolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan riistahallintolain (158/2011) 2, 6, 8, 10, 12, 19, 32 ja 34 §, sekä *lisätään* lakiin uusi 34 a § seuraavasti:

2 §

Suomen riistakeskuksen tehtävät

Suomen riistakeskuksen julkiset hallintotehtävät ovat:

- 1) metsästyslaissa (615/1993) sekä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa (616/1993) säädettyt tehtävät;
- 2) metsästäjien ryhmävakuutuksen sekä riistakeskuksen nimittämien riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen liittyvän riittävän vakuutusturvan hankkiminen ja voimassa pitäminen;
- 3) riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojien nimittäminen, ohjaus ja valvonta;
- 4) riistanhoitoyhdistysten metsästäjätutkinnon vastaanottajien sekä ampumakokeiden vastaanottajien nimittäminen, ohjaus ja valvonta;
- 5) riistavahinkolain (105/2009) 24 §:ssä tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistysten edustajien nimittäminen, ohjaus ja valvonta;
- 6) riistanhoitoyhdistysten toiminnan yleinen valvonta;
- 7) muut Suomen riistakeskukselle tämän tai muun lain mukaan kuuluvat julkiset hallintotehtävät.

Suomen riistakeskuksen muut tehtävät ovat:

- 1) kestävä riistatalouden edistäminen sekä riistatalouteen liittyvän yleisen edun valvonta;
- 2) riistaeläinkantojen tilan, kehityksen, kestävyys ja elinvoimaisuuden seuraaminen sekä näihin liittyvien toimintojen kehittäminen yhdessä tutkimuksen kanssa;
- 3) riistanhoidon sekä riistan elinympäristöjen hoidon edistäminen;
- 4) riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevien hoitosuunnitelmien valmistelu, laatiminen ja päivittäminen;
- 5) riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisen edistäminen;
- 6) kestävä, turvallinen ja eettisesti hyväksyttävän metsästyksen edistäminen;

Eduskunnan vastaus EV 142/2017 vp

7) riistanhoitoyhdistysten toiminnan tukeminen ja ohjaaminen sekä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden ja hallituksen jäsenien kouluttaminen;

8) metsästyksen, riistatalouteen ja riistaeläimiin liittyvien asiantuntija-, koulutus- ja neuvonpalveluiden tuottaminen;

9) Suomen riistakeskuksen tehtäviin liittyvä tiedotus ja viestintä;

10) Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten yhteisten tietojärjestelmien, tietovarantojen ja tietopalveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen sekä toimialan yhteisten tietojärjestelmien, tietovarantojen ja tietopalveluiden kehittämiseen osallistuminen;

11) Suomen riistakeskuksen tehtäviin liittyvään kansainväliseen yhteistyöhön osallistuminen;

12) muut sille säädetyt ja määrättyt tehtävät, joihin ei liity julkisen vallan käyttöä.

Suomen riistakeskuksen on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle säännöllisesti maa- ja metsätalousministeriön määräämät tiedot julkisten hallintotehtävien sekä muiden tehtävien hoitamisesta.

Edellä 1 momentin 1, 2 ja 7 kohdassa mainittujen tehtävien hoitamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Edellä 1 momentin 3—6 kohdassa sekä 2 momentin 1—11 kohdassa mainittujen tehtävien hoitamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

6 §

Suomen riistakeskuksen henkilöstö

Suomen riistakeskuksessa on johtaja, julkisten hallintotehtävien päällikkö ja tarpeellinen määrä muuta henkilöstöä. Suomen riistakeskuksen henkilöstön palvelussuhde on työsopimussuhde.

Julkisten hallintotehtävien päällikköön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sovelletaan myös muihin Suomen riistakeskuksen toimihenkilöihin silloin, kun he hoitavat julkisia hallintotehtäviä tai käsittelevät varojen käyttöön liittyviä asioita.

Valtioneuvosto nimittää ja erottaa maa- ja metsätalousministeriön esittelystä Suomen riistakeskuksen johtajan ja julkisten hallintotehtävien päällikön. Maa- ja metsätalousministeriö myöntää johtajalle ja julkisten hallintotehtävien päällikölle näiden pyynnöstä eron. Valtioneuvoston päätöstä valmisteltaessa on kuultava Suomen riistakeskuksen hallitusta. Johtaja nimittää muut toimihenkilöt, ellei jäljempänä toisin säädetä.

Suomen riistakeskuksen johtajan pätevyysvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys riistatalouteen ja käytännössä osoitettu johtamistaito. Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikön pätevyysvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys riistatalouteen ja hallinnollinen kokemus.

8 §

Julkisten hallintotehtävien hoitaminen

Julkisten hallintotehtävien päällikkö vastaa Suomen riistakeskuksen tehtäväksi 2 §:n 1 momentissa säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta. Julkisten hallintotehtävien päällikkö on riippumaton julkista hallintotehtävää hoitaessaan.

Eduskunnan vastaus EV 142/2017 vp

Julkisten hallintotehtävien päällikkö voi kirjallisesti määrätä Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluvan käyttämään julkista valtaa sellaisissa 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa, joiden käsittelemiseen ja ratkaisemiseen tällä on riittävä koulutus ja kokemus. Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluva voidaan kuitenkin vain erityisestä syystä määrätä ratkaisemaan metsästyslain 41 §:n 1—3 momentissa tarkoitettuja asioita. Julkista valtaa käyttämään määrätty henkilö on riippumaton julkista hallintotehtävää hoitaessaan. Julkisten hallintotehtävien päällikkö voi pidättää itsellään päätösvallan kirjallisesta määräyksestä riippumatta. Metsästyslain 41 §:n 1—3 momentissa tarkoitettut asiat ratkaistaan esittelystä.

Riistanhoitoyhdistysten valvonnasta vastaa julkisten hallintotehtävien päällikkö tai hänen nimittämänsä toimihenkilö. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa toimihenkilön nimittämistä ja erottamista koskevan päätöksen.

Julkisten hallintotehtävien päällikön muista tehtävistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Metsästyslaissa tarkoitettu lupapäätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

10 §

Riistanhoitoyhdistys

Riistanhoitoyhdistys on riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa tarkoitettuna riistanhoitomaksun maksaneiden metsästäjien omatoimisuuteen perustuva itsenäinen toimija, jolla on oma maantieteellinen toiminta-alue. Riistanhoitoyhdistysten toimintaa ohjaa ja valvoo Suomen riistakeskus. Riistanhoitoyhdistykset ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä antamaan Suomen riistakeskukselle sen tehtävien kannalta välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

Riistanhoitoyhdistys vastaa kestävästä riistatalouden edistämisestä toiminta-alueellaan, huolehtii metsästäjien vapaaehtoistoiminnan edistämisestä ja organisoinnista sekä hoitaa sille säädetty julkiset hallintotehtävät.

Riistanhoitoyhdistykseen sovelletaan yhdistyslakia (503/1989) siten kuin jäljempänä säädetään.

12 §

Riistanhoitoyhdistysten yhdistäminen ja jakautuminen

Riistanhoitoyhdistykset, jotka haluavat yhdistyä, tekevät asiasta yhteisen esityksen Suomen riistakeskukselle. Esityksen tekemisestä päätetään riistanhoitoyhdistysten kokouksissa. Esityksen tulee sisältää ehdotus perustettavan riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alueeksi ja nimeksi.

Esityksen Suomen riistakeskukselle riistanhoitoyhdistyksen jakautumisesta kahteen tai useampaan riistanhoitoyhdistykseen tekee asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen kokous. Esityksen tulee sisältää ehdotus perustettavien riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueiksi ja nimiksi.

Suomen riistakeskus tekee päätöksen riistanhoitoyhdistysten yhdistämisestä ja jakautumisesta 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen esitysten perusteella. Uusi riistanhoitoyhdistys aloittaa toimintansa päätöstä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jakautuneen riistanhoitoyhdistyksen tulee pitää riistanhoitoyhdistyksen kokous hallitusten valitsemiseksi ennen kalenterivuoden vaihtumista. Uuden yhdistyneen riistanhoitoyhdistyksen pu-

Eduskunnan vastaus EV 142/2017 vp

heenjohtajana toimii toimikautensa loppuun yhdistyneistä riistanhoitoyhdistyksistä jäsenmäärältään suurimman puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana yhdistyneistä riistanhoitoyhdistyksistä jäsenmäärältään toiseksi suurimman puheenjohtaja. Uuden riistanhoitoyhdistyksen hallituksen jäseninä jatkavat yhdistyneiden riistanhoitoyhdistysten hallitusten jäsenet toimikautensa loppuun. Tällöin yhdistyneessä riistanhoitoyhdistyksessä voi siirtymävaiheessa olla hallituksessa enemmän kuin kahdeksan jäsentä.

19 §

Riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaaja

Riistanhoitoyhdistyksellä on työsuhteinen toiminnanohjaaja.

Toiminnanohjaajan ottaa ja erottaa riistanhoitoyhdistyksen hallitus. Toiminnanohjaajan tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaajana voi toimia myös Suomen riistakeskuksen työsuhteessa oleva henkilö, jolloin työnantajavelvoitteista vastaa Suomen riistakeskus. Riistanhoitoyhdistys voi tehdä Suomen riistakeskuksen kanssa sopimuksen siitä, että Suomen riistakeskus osoittaa henkilön hoitamaan toiminnanohjaajan tehtäviä.

32 §

Toiminnan rahoitus

Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten toiminnan rahoituksesta säädetään riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa.

Suomen riistakeskus ja riistanhoitoyhdistykset voivat hakea, ottaa vastaan ja hallinnoida myös muita varoja ja tuloja.

Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten muut tulot on käytettävä toiminnasta syntyneisiin menoihin voittoa tuottamatta. Riistanhoitoyhdistysten tulee käyttää julkisiin hallintotehtäviin liittyvistä suoritteista perittävistä maksuista mahdollisesti kertyvä ylijäämä ensisijassa muista julkisista hallintotehtävistä aiheutuviin menoihin ja toissijaisesti muista laissa säädetyistä tehtävistä aiheutuviin menoihin.

34 §

Varojen käytön valvonta

Maa- ja metsätalousministeriö valvoo Suomen riistakeskuksen varojen käyttöä.

Suomen riistakeskus valvoo riistanhoitoyhdistysten varojen käyttöä.

Eduskunnan vastaus EV 142/2017 vp

34 a §

Tiedonantovelvollisuus

Suomen riistakeskuksen on salassapitosäännösten estämättä annettava maa- ja metsätalousministeriölle ne välttämättömät tiedot ja asiakirjat, joita ministeriö sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarvitsee.

Riistanhoitoyhdistyksen on salassapitosäännösten estämättä annettava Suomen riistakeskukselle ja maa- ja metsätalousministeriölle ne välttämättömät tiedot ja asiakirjat, joita Suomen riistakeskus ja ministeriö niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarvitsevat.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

riistavahinkolain 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistavahinkolain (105/2009) 46 § seuraavasti:

46 §

Maksut maastotarkastuksen suorittamisesta ja vahingon arvioinnista

Kunta voi periä viljelys-, eläin- tai irtaimistovahinkojen vahingonkärsijältä vahingon maastotarkastuksen suorittamisesta ja vahingon arvioinnista enintään omakustannusarvon suuruisen maksun.

Porovahinkojen osalta vahingon maastotarkastuksen suorittamisesta ja siitä perittävästä maksusta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Metsäkeskus voi periä vahingonkärsijältä maksun maastotarkastuksen suorittamisesta ja metsävahingon arvioinnista. Metsäkeskuksen suoritteista perittävistä maksuista annetaan tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Riistanhoitoyhdistyksen läsnäolosta maastotarkastuksessa riistanhoitoyhdistykselle aiheutuneet kustannukset korvataan enintään omakustannusarvon mukaisesti valtion talousarviossa vahinkojen korvaamiseen osoitetuista määrärahoista. Suomen riistakeskuksen tulee toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä yhdistelmät riistanhoitoyhdistyksille edellisen kalenterivuoden aikana aiheutuneista kustannuksista maksatusta varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 142/2017 vp

Helsingissä 4.12.2017

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri